

și faptele cele însemnate ale ómenilor mari, cum și rugăciuni către Dumnezeu. În urmă, au învățatu și pe alții a scrie și ceti cu acele litere. Pentru acesta, mai târziu s'au înființatu școle; în care, ómenii din copilărie, începură a învăța să scrie și să cetescă. Toți ómenii, cari învăță ánteu carte și apoi se apucă de comerciu séu de agricultură, ori învăță o meserie, cu care și câștigă cele necesare pentru vieță, se numescu *Civilisați*; ér' acei, cari nu voru să învețe nimică, se potu numi, ca și cei ce trăiau prin păduri, ómeni *Selbatici*. Cum ați voi să vè numiți voi?— Și ca să meritați acestu nume, ce trebuie să faceți?—

13. Societatea. Vețuirea împreună a mai multoru ómeni, se numesce societate. Suntu douë feluri de societăți: societatea mare și societatea mică. Familia este o societate mică. Familia se compune din tată, mamă și copii. Omulu în copilărie, cunósce numai acéstă mică societate; đar' cu câtu cresce mai mare, cu atátu începe a cunósce și a avè necesitate de societatea cea mare. Societatea cea mare, se compune din mai multe familii: așa, unu satu, unu orașu séu o țeră, se compune din mai multe societăți mici séu familii. Eu acum, ca copilu, trăescu în societatea cea mică; dar' facu parte și din societatea cea mare, pe care áncă n'o potu cunósce.

14. Albinele. Dintre insecte, albinele suntu cele mai folositoare. Albinele domestice, se ținu în știubee de nuele séu de lemnu scobitu; ér' cele selbatice, trăescu în copaci scorburoși. Unu știubeiu cu albine, se numesce *stupu*. Mai mulți stupi, forméză o *prisacă*.

În fie-care stupu, se află trei soiuri de albine: o albină mămă, numită *matcă*; ca la vr'o 16 mii și mai bine albine lucrătóre; și în fine, ca la vr'o mie de albine bărbătesci, care se numescu trântorii. Albinele lucrătóre, suntu mai mici de câtu matca; ér' trântorii, mai mari de câtu tóte. Albina mămă, stă mai totu-de-a-una în stupu. Ea, tótă véra face ouë, din care se nascu câte trele soiuri de albine. Albinele lucrătóre, nu facu ouë. Unele din albinele lucrătóre, se ducu pe câmpii și prin grădine, și adună de pe flori unu feliu de pulbere, numită *polenu*. Ele înghitu acéstă pulbere; ér' stomahulu loru, o preface în céră. Din céră, albinele lucrătóre, ce stau în stupu, clădescu căsuțe mici în câte șase colțuri, numite *celule*. În fie-care stupu, se clădescu cinci feluri de celule: unele pentru ședutu trântorii, altele pentru albinele lucrătóre, altele pentru matcă, altele pentru pusu ouële;